

Alena Yaskina

Uč. 441581

US_42 Úvod do uměnovědných studií

Semestrální práce

Estetická norma

Estetika (z řec. *aisthetikos* = vnímavost, cit pro krásu) označuje:

1. nauku o smyslovém poznání a jeho prvcích, v širším slova smyslu
2. vědu, filosofickou disciplínu zabývající se podstatou, projevy a působením krásy na člověka, lidským vnímáním pocitů a dojmů z uměleckých i přírodních výtvorů, zvláště pak v oblasti umění.

Analyzuje estetickou funkci předmětů, estetické hodnoty, estetickou kulturu, estetické názory, estetické normy, estetické ideály a kánony, estetický objekt, estetické potřeby, estetické postoje, estetický předmět, estetický subjekt, estetické vnímání, estetický vkus, procesy umělecké tvorby, strukturu umění, uměleckou kulturu a kulturní tradici, sociální, historické a kulturní podmínky vzniku estetických vztahů.

Estetická norma

Estetická norma je pravidlem, které reguluje a stimuluje estetické vztahy, estetickou aktivitu, umělecké tvorbu a často se uplatňuje i v etiketě.

Estetická norma se jako každé pravidlo mění, pochází z vysokého umění a odtud se dostává do oblasti každodenního života. Je měřítkem, které určují a hodnotí estetický vztah společnosti k realitě (umění, ale i přírodní jevy, životní prostředí, produkty lidské práce, sport atd.).

Estetické normy jsou obecně uznávane zásady estetické activity, tvořivosti a vnímání, stejně jako vzorky uměleckých a estetických hodnot v sociálním kolektivu a jeho kultuře. Tyto hodnoty stanoveny jako dvě dialektické spojené strany, které souvisejí s estetickými normami:

- 1) Estetické normy souvisí s nejvyšším očekáváním a cílem, s představou o správném a ideálním vzorku.
- 2) Estetické normy jsou hranice, jejich překročení hrozí zničení estetického objektu a vnímání, stejně jako potřebné stereotypy, bez kterých nemá smysl jakákoliv forma činnosti, včetně estetické.

Estetické normy se vztahují také i na obsah umělecké formy, optimální pro dané socio-historické období a období umělecké kultury. Můžeme označit zaměření, více tíhne k kánonu umění a kultury (evropsky středověk a klasicismus) a také nekanonické volné zaměření (romantismus a realismus). Nicméně, v nekanonických typech kultury, estetické normy zůstávají dynamické a získávají pohyblivou formu.

Proč estetické normy můžeme považovat za regulátor estetické činnosti a kultury?

Za prvé proto, že «krásu» musíte zachránit a brát si jako příklad, a z něho vycházet. Za druhé, nové umělecké otevření a jeho typ vnímání se vztahuje s určitými normami, i když je zamítnuto. Za třetí, jazyk umění je vždy systém pravidel a předpisů, kterým musí ovládat i umělec a i vnímavý. Za čtvrté, estetické normy jsou kritéria estetického hodnocení, zásady a prostředky, pomocí kterých se daří kontrolovat společenskou estetickou aktivitu a rozvoj kultury.

Estetické normy se objevují během bezprostřední estetické činnosti a rozvoji kultury.

Nicméně, jsou stanoveny na logické a intelektuální úrovni v poetice, umělecké kritice a manifestů škol, u jednotlivých umělců a v systému výtvarné výchovy. Takové používání estetických norm může zaostávat za aktuálními estetickými potřebami společnosti a rozvoji kultury nebo naopak předstihovat a stimulovat.

Jan Mukařovský byl český estetik a literární teoretik, čelní představitel českého strukturalismu a Pražského lingvistického kroužku. Mukařovský zpracoval teorie jazykových funkcí, koncept estetické funkce, normy a hodnoty. V jeho klasifikaci, podle jeho klasifikace (na základě třech aspektů lidské činnosti), existují tři základní funkce: praktická, teoretická a estetická. Na rozdíl od teoretických a praktických funkcí, které zjednodušují realitu, estetická funkce upozorňuje na jevy a věci samotné a liší se zvláště všestranností.

Podle Mukařovského norma je definována jako "regulační princip energie", norma je energie, ne pravidlo. Autor rozlišuje technické, praktické a estetické normy. Specifičnost estetické normy Mukařovský viděl v tom, že ona vyvolává většinou porušení, ne dodržení sebe. Za estetickou hodnotu autor považoval charakter "stále žijící energie" ve stavu neustálého vzniku.

Estetická hodnota může dát impuls k proměně ve vývoji umění. Místo pojmu «krása» stojí pojem «hezke», místo «hezke» - poetické funkce, spojenou s normami a hodnotami. Samotné pojetí «hezke» lze chápat jako shodnost určitého jevu s vhodnou estetickou normou.

Komplex takových norm je estetický kánon.

Mukařovský úspěšně aplikoval své teorie v výzkumech umělecké literatury, malířství, divadla a kina, vytvořil vlastní školu ve vědě, která ovlivňuje rozvoj estetických a strukturálních sémiotických výzkumů.

Do dnešního dne chápala jsem estetickou normu jenom tak, jak se naučila na střední škole, že estetická norma je pravidlo kulturního chování, etiketu a slušnosti. V době, když připravovala jsem semestrální práce, přečetla jsem hodně zajímavé literatury. Zaujala mi celkem věda estetika. Zaujala mi estetická norma divadla a básni ruského spisovatele Vladimira Majakovského. Básník psal v dobu přelomu nejen politického systému, a také etické a estetické normy.